

ඩැයාල කිහිපා මහිම

ලපුල් නිශාන්ත ගමගේ

... අතිතයට එරෙහිව වර්තමානය කැරලු ගහනවා, අකාගතයට එරෙහිව වර්තමානය සුද්ධියෙන් කරනවා. අතිතය කියන්නේ තමන්ගේ අතිතයන්? එතකොට තමන්ට එරෙහිව තමන් කරන සුද්ධියෙන්. ඒ නිසැක අවිද්‍යාවක් කිවිවේ. ඒ නිකා දිනන්ටටත් බැඟැ.

හොඳික ලෞකයේ කරන සුද්ධිවලුන් දිනත්හ පූඩ්‍රවන්. ජයග්‍රාහී පාර්ශ්වයක් ඉන්නවා කවද හරි. කවදහර දච්ඡක. හැබැයි මේ අහසන්තර සුද්ධියෙන් කිරීන්නේ පරාපිතයන් පමණි. කාවද පූඩ්‍රවන් තමන් එක්ක කටන් කර දිනන්න? වම් අතට පූඩ්‍රවන් උ, දකුණු අතන් එක්ක ගහගෙන දිනන්න? කවුරා දිනයිද? දකුණු අත දිනයිද? වම් අත දිනයිද? දෙන්නාම තම තමන්ට රුදව ගන්නවා. තම තමන් කිවිවහම දෙන්නෙක් තොටෙයි. අවසානයේ විදින්නේ ඔබයි. දකුණු අතටත්, වම් අතටත්, තොටෙයි තමනුයි විදින්නේ. තමනුයි පිඩා විදින්නේ. තමනුයි පිඩාවට පත් වන්නේ.

යිරීම බ්‍රහ්ම
නොමිලේ බෙදාදීම පිණිසයි

ISBN 978-955-44634-4-8

ප්‍රකාශනය
ලපුල් නිශාන්ත ගමගේ
නිශ්චලය දේශනා ප්‍රකාශන මණ්ඩලය
බෝද්ධ භාවනා මධ්‍යස්ථානය
නිශ්චලය

05

ନିଲେଳ ପରିଚାନ

ප්‍රත්‍යාසානුමෝදුනාව

සංඛ්‍යා දානං ධම්ම දානං පිහාති
(ධර්ම දානය සියලු දානයන්ට වඩා උතුමිය)

මෙම දර්ම දානමය කුසලය,
2013 ජූනි මස පහලොස්වන දින
අප අතරින් වියෝ වූ
කදාන, නාගොඩ, මෝරාවත්තේහි විසු
බෙන්කොටුගේ තිලංකා දිල්රුයකිනා ප්‍රතාත්මු මහත්මියට
අනුමෝදන් කරන්නෙනමු.

එසේම, මත ආත්ම හවයකදී
මෙවන් අකල් මරණයකට ගොදුරු නොවී
නිරෝගී විර ජ්වනයකට මෙම ප්‍රත්‍යාසානුමෝදු බල මහිමය
හේතු වේචායි පතනුයේ,

YKK ලංකා පුද්ගලික සමාගමේ සහඝ පිරිස

නිහංක සිතක මහිම

2013 අයිල පුන් පොනෝ දින
නිල්ලූ බොද්ධ භාවනා මධ්‍යස්ථානයේ දී

උපුල් නිශාහ්ත ගමගේ මහතා
කළ දේශනය

අත් පිටපත් කළේ
ගුණ්තාති ගුණකේකර මහත්මිය

කංචික නිර්මාණය
www.artenlighten.com

ප්‍රකාශනය
නිල්ලූ දේශනා ප්‍රකාශන මණ්ඩලය
නිල්ලූ බොද්ධ භාවනා මධ්‍යස්ථානය
නිල්ලූ

අනෙකුත් දේශනා සඳහා

www.nilambe.net

www.nilambe-deshana.net

විමසීම්

upulnilambe@yahoo.com

Copyright © උපුල් නිශාන්ත ගමගේ

2013 අගෝස්තු

මුදණය

ISBN

කළයාණ මිතුවරුනි,

අද පොහොය ද්‍රවසේ උදේ සිට සමහර විට අඟයම සිට භාවනා කළා. මේ අවස්ථාව වනාතුරු, එයින් වර්තමාන වශයෙන් කිසියම් ප්‍රතිච්ලයක් අත්දකින්න ඇති, හිතේ සන්සුන් බවත්, ගාරීරික වශයෙන් ලිහිල් බවක්. ඒවගේම එයට එහා ගිය භාවනාවේ ප්‍රතිච්ල, ආනිසංස ගැන කිසියම් හැරීමක් සහ විශ්වාසයක් ඇති. එහෙම නැත්තම්, තුළ වර්තමාන ඒ මොහොතට දැනෙන තුළ කායික, මානසික සුවයටම පමණක් මෙපමණ කැප කිරීමක් තොට, දුර බැහැර සිට මේ කදු මුදුනට, කිසි කෙනෙකු පැමිණේවි යැයි කියා සිතන්න බැහැ.

ඇත්තටම භාවනාවේ අවශ්‍යතාවය කුමක්ද? ඇය භාවනාවක් අවශ්‍ය වෙන්නේ? එක් පැත්තකින් බැලු බැලු අත හෝතික රුප පෙනෙන්න තියෙනවා. ඇස් දෙකට පේනවා. ගණන් කළ හැකි සහ ගණන් කළ නොහැකි රුප හෝතික

දුව්‍යය. ඒනිසා මේ ලෝකය හොතික ලෝකයක්, ගහ කොළ තිබෙනවා. කදු, ගංගා, මහ මුහුද, අහස, තාරකා, ගුහ ලෝක, වලාකුල, වැස්ස, පළතුරු, එළවල්, මහ පොලොච සහ සතුන් මේ සියල්ල හොතිකයි. ඇහැට ජේන නිසා. ඇහැට ජේන්නේ කුමක්ද? එය හොතිකයි. අහොතික දෙයක් හොතික ඇහැකට ජේන්න බැහැ.

බාහිර ලෝකය සියල්ලම හොතිකයි. ඇහැට ජේනවද යම්තාක්, අන්වීක්ෂණ හා දුරේක්ෂණ තුළින් පවා ඒ ජේන හැම දෙයක්ම හොතිකයි. රේලගට මේ ගරිරය ගත්තත්, හොතිකයි. කොස්ටල පටන්, නියපොතු දක්වා බැලුවාත් ඒ සියල්ල හොතිකයි. ඒ සියල්ලට බරක් තියෙනවා, හැඩයක් තියෙනවා, වර්ණයක් තිබෙනවා. තවත් හොතික ලක්ෂණ තිබෙනවා, සුවදක් තිබෙනවා, උෂ්ණත්වයක් තිබෙනවා. මේ සියල්ල හොතිකයි. මේ පිටින් ජේන ගාරීරික කොටස් විතරක් නොවේයි ගරිරය අහුන්තරයේ තියෙන ඉන්දිය ගත්තත් මේ සැම ඉන්දියයක්ම හොතිකයි. ඒ හැම ඉන්දියකටම හැඩයක්, පාටක්, ක්‍රියාකාරීත්වයක් තිබෙනවා. හිසේ පටන්, දෙපතුල් දක්වා කෙනෙක් විවිධේදනය කළාත්, මේ ගරිරයෙහි අහොතික යමක් මූණ ගැහෙන එකක් නම් තැහැ, හොතික නොවන දෙයක්. දව තිබෙනවා. සන, වායු, උෂ්ණත්වයක්. සතර මහා භුත කියන්නේ මේවාට. එතකොට සතර මහා භුතයන්ගෙන් හටගත් කියන අරථයෙන් තමයි හොතික කියන්නේ. භුතවලින් හටගත්, භුත නොවන දෙයක් මේ

ගරීරයේ පිටතිනුත් නැහැ, අභ්‍යන්තරයෙන් නැහැ. තියනවාද තැදෑද කියා අපට සොයා ගන්න බැහැ. මූණ ගැහෙන්නෙම හෝතික කොටස් විකක් විතරයි. ඒව නිසා ඇසට ජේන, අතට අහුවෙන, සුවද දැනෙන, බරක් තියෙන ගරීරයක් ජේවත් වෙන්නේ එබදුම වූ හෝතිකය ලෝකයක ය. බාහිර ලෝකයත් එසේමයි. සොයා ගෙන ගියෙන් හෝතික නොවන දෙයක් භම්බ වෙයිද බලන්න? ගහක් අරගෙන, අන්තිම සෙසලය දක්වාම විශ්ලේෂණය කළත්, මූණ ගැහෙන එකක් නැහැ. කන්දක් භාරගෙන භාරගෙන, අන්තිම අංශුව, වැළි කැටය දක්වා ගියත් හෝතික දෙයක්මයි මූණ ගැහෙන්නේ, මහමුහද සින්දත්, මහ මුහුදේ පතුලටම කිදා බැස්සත්, ඉහළ විශ්වයේ, ඉහළට ගුහලෝක කාරකා කරා ගියත්, මූණ ගැහෙන්නේ හෝතික දේවල්ම තමයි.

ඒ නිසා, එක පැත්තකින් කෙනෙකුට කියන්න, පුළුවන් ‘ජේවිතයක් හෝතිකයි. ලෝකයත් හෝතිකයි. ඉන් එහා දෙයක් නැහැ. ඔය බොරු කරා. මනස්ගාත. අහෝතික දෙයක් තියෙනවා කියන එක. හෝතික නොවන යමත් තියෙනවා, පවතිනවා කියන එක මනස්ගාතයක්.’

එහෙම දිවියි, එබදු දරුණ කවදත් ලෝකයේ තිබුණා. ඉතින් ඒ දිවියි, දරුණ මතවාදවලට බැණු වැඩක් නැහැ. එක පැත්තකින් ඇත්ත. බැලුවහම වෙන දෙයක් පේනේන නැහැනේ. පේන්න තියෙන දේ තමයි කෙනෙකුට ඇත්ත කියා පිළිගන්න පුළුවන්. ඉතින් ලෝකයත් හෝතිකයි.

ඡ්‍රේවිතයන් හොඳිකයි. ඒ දිටියියේ ඒ දරුණනයේ, ඒ මතයේ කිසි වරදක් නැහැ. කිසිම වරදක් නැහැ දුකක් නැත්තම්. කෙනෙකු අත්දකින්නේ නැත්තම් දුකක්, කණ්ගාටුවක්, කනස්සල්ලක්, ලතැවුලක්, අසන්තෝෂයක්, අසතුවක්, ගොකයක්. මේ මොන මොන ව්‍යවහාරින් කිවිවත් එබදු යමක්, කෙනෙකු අත්දකින්නේ නැත්තම්, ඇත්තේ හොඳික ලෝකයක් පමණයි. පවතින්නේ හොඳික ඡ්‍රේවිතයක් පමණයි කියන, ඒ මතයේ, ඒ දැජ්ඩියේ කිසි වරදක් නැහැ.

අසහනයක් නැති තාක් කල් කෙනෙකුට කියන එකම පිහිට හොඳික ලෝකය විතරයි. ධනය විතරයි. යහළවන් පමණයි. කැම බීම විතරයි. බෙහෙත් හේත් විතරයි. තනතුරු විතරයි. මේ සියල්ල හොඳිකයි. දුකක් නැති තාක් කල් අසතුවක් අසන්තෝෂයක්, කණ්ගාටුවක් කනස්සල්ලක් නොපැමිණෙන තාක්කල් කළුණ මිතුවරුනි, හොඳික ලෝකය හොඳවම ඇති. පුස්ම හොඳවම ඇති. බීමන් ඇති හොඳවම. හොඳ ඇශ්‍රම්, වාහන, ගෙවල්, මුදල්, යහළවන්, සමාජ පිළිගැනීම්, තනතුරු මේවා හොඳවම ඇති ඡ්‍රේවිතයකට. උපතේ සිටම කෙනෙක් දුකක් අත්දක්කේ නැත්තම්, අපි හිතම්, අනුමාන කරමු. එය සිදුනොවන දදයක් නමුත් මරණය තෙක්ම දුකක් අත්දක්කේ නැත්තම්, හිතේ අප්‍රසාදයක්, අමතාපයක් අත්දක්කේ නැත්තම්, එවිට හොඳවම ඇති ඔය හොඳිකයි කියන ද්‍රව්‍ය රික. නමුත්, මේ නමුත් කියන වචනයෙන්ම පැහැදිලි වෙනවා, එය එසේ නොවන බව. එහෙම

ජීවිතයක් නැහැ. නවකතාවක වත් නැහැ. ඉතාම බොලදයි
 කියන නවකතාවක වත් එහෙම වරිත දිකින්න නැහැ. සමනළ
 වරිත, මුළ සිට අගටම සිනාසේමින් සිටින වරිත, හරසුන් කියන
 නාට්‍යය, විතුපට ගත්තත් එහෙම කතාන්දර, එහෙම ජවතිකා,
 එබදු ප්‍රබන්ධ නැහැ. එය අත්වැරදිමකින් ද දන්නේ නැහැ.
 නමුත් එහෙම අහන්න ලැබෙන්නේ නැහැ. දිකින්න
 ලැබෙන්නේත් නැහැ. මේ සියල්ල මේ හෝතික ප්‍රවිරු, පදනම්,
 බිත්ති, විනිවිද, සිදුරු කරමින්, දෙදරවමින් කොහොන් එනවද
 දන්නේ නැහැ. දුක් ඇවිත් කෙනෙකුට කතා කරනවා.
 කෙනෙකුට කියන්නේ, ඕනෑම කෙනෙකුට හේදයක් නැහැ.
 සීමාවක් නැහැ. වාරණයක් නැහැ. කුඩාද, ලොකු ද, අමාද,
 තරුණ ද, වැඩිහිටි ද, මහල ද, ස්ත්‍රී ද, පුරුෂ ද, ධනවත්ද,
 දුර්පතද, තැ ඒ සියල්ලම. ඒ හදා ගත්ත, උපයා ගත්ත, ලබා
 ගත්ත, සපයා ගත්ත, ඒ සියල්ල හෝතික නාම ප්‍රවිරු, ලේඛල්
 විනිවිද, අන්න දුක් ඇවිත්, කණ්ගාටුව පැමිණ තටුව කරනවා. ඒ
 අසන්නත්ශය, අසන්තු, කොහන් එනවා ද දන්නේ නැහැ.
 එලියෙන් එන්නත් පුළුවන්. ඇතුළුන් එන්නත් පුළුවන්. මේවා
 පැමිණ මම සහ ඔබ නැමැති ජීවිත වේදිකාවේ රග
 දුක්වෙන්නට පටන් ගන්නවා.

දුන් කුමක්ද වෙන්නේ? අර හෝතික
 කතාන්දරයට මොකද වෙන්නේ? අන්න අර හෝතික ලේඛය
 අසරණ වෙන එකම තැන, දුකක් නැති තැන හෝතික ලේඛය
 පිනුම ගහනවා, කරණම ගහනවා. තමන් තමයි එකම කෙනා,

විරයා කියමින් මුදල්, දෙවියෙකුටත් වඩා ඉහළින් වැජ්‍යෙනවා. සතුට තියන තැනක. නිරෝගී කම, පිරිවර මේ සියල්ලම විරාජමාන වෙනවා, සැපේදී. ඒ සියල්ලටම පූජාවන් තමන්ගේ ආධිපත්‍ය පත්‍රවන්නට සහ තමන්ගේ විරත්වය පුද්ගලනය කරන්නට. තනතුර, තමන්ගේ තනතුර, තමන්ට ලැබේ තිබෙන සම්මාන, සම්පෙන් ලැබෙන ගරු බුහුමන්, මේ සියල්ලම මහා බලවන්තයන් සේ විරාජමාන වෙනවා. කෙනෙකු සතුවින්, සැපේන්, යහතින් සිටින තාක්කල්. නමුත් කළුණ මිතුවරුනි, එය එසේ නොවන මොහොතක, කොසි දොර කවුලවෙන්ද දැන්නේ නැහැ පැමිණෙන විට ඔබ නැමැති ගෘහයට, මම නැමැති ගෘහයට අසතුට, අසන්නේෂය, කණ්ගාටුව, ගෝකය එවිට අර සියල්ලම අවලංගු වී යනවා. ඒවායේ වටිනාකම නැතිවෙලා යනවා. ඒ සියල්ලම එහෙමම ඇති. තිබුණා නම් මුදල්, ඒ මුදල් එහෙමම තියෙයි. නමුත් දන් මේ දුක ඉදිරියේ මුදල අවලංගු කාසි බවට පත්වෙනවා. දන් මුදලකට බැරි වෙනවා සතුට මිල දී ගන්නට. අර අහිමි වූ සතුට, තමන් කළින් විදි සතුට, නැති සතුට නැවත මිලයට ගන්න බැරි වෙනවා, ඉතින් මිලයට ගන්න බැරිනම්, මුදල් තිබුණ්න් ඒ මුදල් අවලංගු කාසි. වලංගු නැහැ. ඒ සියල්ම හෝතික ලෝකය අසරණ වන එකම තැන.

‘එසේ නොවේවා’ කියන ප්‍රාර්ථනය තමයි අප හැමදෙනාගේම හදවත්වල තියෙන්නේ. එය එසේ නොවේවා! අප අපටමත් ප්‍රාර්ථනය කර ගන්නවා. අනිත් අයටත්

සුබ පතනවා. මේ ඉන්න විදිහට සතුවෙන්, සාමයෙන්, සමාඳානයෙන්, යහතින්, නිදුක්ව, නිරෝගීව දිගුකල් ජ්වත් වේවා! තමන්ටත් ඒ ප්‍රාර්ථනය කර ගන්නවා. අනුන්ටත් කරනවා. බොහෝම හොඳ ප්‍රාර්ථනයක්, පිනක්, එහෙම ප්‍රාර්ථනා කිරීම ම පිනක්. ඒ සිතුවිල්ලම පිනක්. නමුත් ඒ සිතුවිල්ලට හැකියාවක් තැහැ දොරගුලුලන්තට දුකට පිවිසේන්තට ඉඩ නොදී. ඒ තමයි ඇත්තේ. අවාසනාව කියන වචනෙට වැඩිය. ඇත්තේ. මේ තමයි ඇත්තේ. මොන විදිහේ අගුලු දම්තින් සිටියත්, මොන විදිහේ, දොරගුලුලාමින් සිටියත්, ඒ සියලුම අගුලු විවර කරන්තට අවශ්‍ය යතුරු එහෙම තැත්තම යතුර, දුකකට තියෙනවා. ඒ නිසා අප එපා කිවිවත්, ‘එසේ නොවේවා’ කියා ප්‍රාර්ථනා කළත්, අසතුට තැවැදින් ඉන්නේ තැහැ. අසතුට අපට කරා නොකොට, අපට ආමන්තුණය නොකර ඉන්නේ තැහැ.

කොයි වෙලාවේද දන්නේ තැහැ. එහෙම කාල සටහනකට නෙමෙයි අසතුට එන්නේ යන්නේ. අපට බැහැ කාල සටහනක් හදන්න. අප හැම දේවම කාල සටහන් භදනවා. හැම දේවම, දුම්රිය විතරක් නෙමෙයි, බස්රිය, අහස්යානාවලට විතරක් නෙමෙයි. පාසලකට, භාවනා මධ්‍යස්ථානයකට, කාර්යාලයකට, විශ්ව විද්‍යාලයකට විතරක් නොවේයි. හැමදේකටම කාල සටහනක් හදනවා. අව්‍යවත, වැස්සට පවා. මෙන්න වැහි කාලේ, මෙන්න පායන කාලේ, පුළං කාලේ, වියලි කාලේ, ඉට හඳට පවා. ඒවා හරි ගියත් 100% ක් ම, ඒ අප හදන කාල සටහන් හොතික ලෝකයට

ගැලපුනත්, හෝතික ලේකය අප හදන කාල සටහනකට අනුව
 ඇවිත් ගියත්, ක්‍රියා කළත්, කල්‍යාණ මිතුවරුනි, අසතුවක් නම්,
 අසන්නේත්පයක් නම්, කවදාචන් අපේ කාල සටහනකට යටත්
 වෙන්නේ නැහැ. වහල් වෙන්නේ නැහැ. ඒ අප හදන කාල
 සටහනකට අනුව ක්‍රියා කරන්නේ නැහැ. ඒ නිසා අතීතය ගැන
 විතරයි. අපට කරා කරන්න පුළුවන්. අප වැඩිපුරම කතා
 කරන්නේ අතීතය ගැන. විශේෂයෙන් වැඩිහිටියන්. ජ්විතයේ
 භාගයකට වඩා එහා ට ගියයි ක්‍රියා හිතන, ජ්වත් වූණා ක්‍රියා
 හිතන, අප වැඩිපුරම කතා කරන්නේ අතීතය ගැන. මොනවද
 කරන්නේ? හොඳට බලන්න. සතුටින් හිටිය අවස්ථා,
 සන්නේත්පයෙන් ජ්වත් වූ කාල වකවානු, ප්‍රශ්න, ගැටළු,
 අරුබුදවලට මැදිවූණ කාල, මේවා ගැන තමයි කතා කරන්නේ.
 ඉතින් අතීතය ගැන කෙනෙකුට කතා කරන්න පුළුවන් සතුටින්
 හිටියේ කොයි කාලේ ද? දුකින් හිටියේ කොයි කාලේ ද?
 සිනාසුනේ හා භැඩිවේ කුමන කාල වකවානුවල ද ක්‍රියා.
 අතීතය විතරයි ඇත්ත. අතීතය ගැන විතරයි විශ්වාසයක්
 තියන්න පුළුවන්. මක් නිසාද එය සිදු වී අවසානයි. නැවත
 වෙනස් කරන්න බැහැ. ඒ නිසා අතීතය ගැන කෙනෙකුට
 තිශ්විත ව කතා කරන්න පුළුවන්. රේයේ ගැන තිශ්විතව කතා
 කරන්න පුළුවන්. රේයේ මොනවද සිදුවූණේ? මොනවද
 නොවූණේ? මේ දෙක ගැනම කෙනෙකුට සහතික වශයෙන්
 කතා කරන්න පුළුවන්.

කිසිම සහතිකයක් දෙන්න බැරි අනාගතය ගැන. ඉතින් ඒ නිසා අපට කියන්න බැහැ උදේ වරුවේ දුක එයි ද, දවල් එයි ද, හැන්දැවේ එයි ද, කණාටුව රාත්‍රියට එයි ද, එහෙම තැක්නම්, නිදා සිටින විට සිහිනයක් තුළින්, බිය ඇවිත් කතා කරයි ද? නැහැ. එහෙම අණ දෙන්නට බැහැ. අණ දුන්නත් ඒ සියලුම අණ ඉක්මවා ගොසින්, කළුයාණ මිතුවරුනි, අපම තොදන්නා යාන්ත්‍රණයකට අනුව, අප තොදන්නා තාස්සයකට අනුව, ඕනෑම මොඩොතක, කණාටුවකට අප වෙත එන්න පූජවන්. අපට කණාටුවකට පත් කරන්න පූජවන්. කණාටුවෙන් සිටින කෙනෙක් බවට, ඔබට සහ මාව පත් කරන්න පිළිවන්. බැහැයි කියා කියන්න බැහැ. ‘එසේ තොවේවා’ කියන ප්‍රාර්ථනය මුළු හිතේම තිබුණත්, එය එසේ විය හැකියි. දුකින් සිටින කෙනෙකු බවට, හඩන කෙනෙකු බවට, වැළපෙන කෙනෙකු බවට, සුසුම් හෙළන කෙනෙකු බවට, ගෝකයෙන් පීඩාවට පත් වූ කෙනෙකු බවට, ඕනෑම මොඩොතක ද්‍රව්‍යේ, ඕනෑම ගෝරාවක අප පත්විය හැකියි. ඕනෑම කාලයක විතරක් නෙමෙයි ඕනෑම තැනක දී, කුස්සියේ දී, සාලේ දී, නාන කාමරයේ දී, මිදුලේ දී, ගේවුව ලග දී, මහ පාර දී, බැංකුවක් ඇතුළේ, පත්සලක් ඇතුළේ, හාවනා මධ්‍යස්ථානයක දී, වෘත්තිය කරන තැන මේ ඕනෑම තැනක දී, සීමා නැහැ. ඒ සියල් වැට පතිමින්, අන්න සුසුම් හෙළන කෙනෙක් බවට අපට පත් කිරීමේ හැකියාව, මේ හැඟීම්වලට තියෙනවා. මේ කියන්න හදන්නේ මේ හොතික ලෝකය

අසරණ වෙන්න පුළුවන් බවයි, ඔහුගේම මොහොතක. හෝතික ලෝකය, හිරැ දුටු පිණි සේ, රාත්‍රීයේ දුටු ස්වප්තනයක් සේ, අවලංගු කළ කාසියක් සේ, තැකිනම් මිරිගුවක් සේ අසරණ වෙන්නට, අඛල දුබල වෙන්නට පුළුවන් කෙනෙක් අසන්නේත්ශයෙන් සිටින විට.

අන්න එතන දී තමයි, මේ භාවනාවක අවශ්‍යතාවය තියෙන්නේ. එහෙම තැකිනම් භාවනාවක ගැඹුරු අවශ්‍යතාවයක් ඇති වෙන්නේ නැහැ. හෝතික ද්‍රව්‍ය, සම්පත් තනතුරු ඒ හොඳම ඇති, ජ්‍රිතය ගැට ගහගෙන යන්න. මිය යන තුරු සතුටින් සැහැල්ලුවෙන් ඉන්න පුළුවන් නම්, එය එසේ තොවන තැන, හෝතික තොවන කිසියම් කුමවේදයක්, අභාතික කිසියම් ක්‍රියාදාමයක අවශ්‍යතාවය ගැඹුරින්ම පැන නැගිනවා. එතන දී හෝතික තොවන කියන වචනය වෙනුවට සරලයි මේ මානසික, මනස, හිත මෙන්න මේ වචන කතා කිරීම. එතකොට භාවනාව මානසික ක්‍රියාවලියක්. මානසික ක්‍රියාවලියක් කිවිවම්, මනස තොවයි. මනස කියා දෙයක් නැහැ. මෙතන තියෙන්නේ මානසික ක්‍රියාවලියක්. ඒ කියන්නේ හෝතික තොවන ක්‍රියාවක්. හෝතික තොවන ව්‍යායාමයක්. ඉතින් හෝතික තොවන කියන ඒ වචන දෙක තුන වෙනුවට, සරලව කියන්න පුළුවන් මානසික ව්‍යායාමයක්. එහෙම කිවිවම්, මේ මනස කියා දෙයක් කොහො හරි ඇතැයි කියා තිරණයකට එන්නත් පුළුවන්. ඒ මනස කියන්නේ කොතනද කියා. කෙනෙකු වාද කරන්නත් පුළුවන්. ආයෙත් දුකක්

හදාගන්නත් පුළුවන් අර තිබුණු හේඛතික දුකට උචින්. එහෙම දුකක් හදාගන්නට, වාදයක් හදාගන්නට, අවුලක් හදාගන්නට නොමෙයි, මතස ගැන දහම කථාකරන්නෙ, මෙය ක්‍රියාවක්.

භාවනාව කියන්නේ ක්‍රියාවක්. හැඳුයි හේඛතික ක්‍රියාවක් නොමෙයි. මය කන - බොන, දත් මදින, ඇවිදින, දුවන - පනින, එබදු හේඛතික ක්‍රියාවක් නොමෙයි. එහෙනම් කුමක් ද? ඒ කාරණය තමයි හොයා ගත යුත්තේ. භාවනාවක් අවශ්‍ය වන්නේ දුක තිබෙන තිසා, දුක විදින තිසා, ඒ දුක කෙනෙකු එමුවිටත් විදින්න පුළුවන්. අහුණ්තරයෙන් විදින්නටත් පුළුවන්. තිහැවු දුක විදින්නත් පුළුවන්. හඩුන්, වැළපෙමින් දුක් විදින්නත් පුළුවන්. දුක් විදින බව ද්‍රාගෙන දුක් විදින්නටත් පුළුවන්. සැපයි විදින්නේ ක්‍රියා සිතුමින් තමන්ව රවතා ගනීමින් දුක් විදින්නටත් පුළුවන්. ඉතින් මේ ආකාර ගණනාවකටම විදින්නේ දුක. පැණුරස කියලා හිතාගෙන තිත්ත කන්නට පුළුවන්. තිත්තයි කියා ද්‍රාගෙන තිත්ත කන්නත් පුළුවන්. හැඳුයි කොහොම කැවත් කන්නේ තිත්ත.

භාවනාව ක්‍රියාවක් එනම් කරන දෙයක්. කෙරෙන දෙයක් නොමෙයි, කරන දෙයක්. ක්‍රියාවන් දෙකක් තිබෙනවා ලෝක්, කෙරෙන දේවල් සහ කරන දේවල්. කෙරෙන දේවල් ‘කෙරෙනවා’ කිවිවම එතන පුද්ගලයෙක් තැහැ. කතා කෙනෙක් තැහැ. වහිනවා ක්‍රියාවක් හැඳුයි වස්සවන කෙනෙක් තැහැ. එහෙම කෙනෙක් තැහැ. ක්‍රියාවක් තිබෙනවා. ලේ ගමනාගමනය කිවොත්, රුධිර සංසරණය

කිවොත් ක්‍රියාවක්, හැඳුයි කරන කෙනෙක් නැහැ. ඇතුළේ ඉදගෙන, ඒ විදිහට අපිරිසිදු ලේ නැවත හදවතට, ඒ පිරිසිදු ලේ හදවතින් ඉන්දියයන් වෙතට, එහෙම මේ එහාට මෙහාට හසුරුවන කෙනෙක් නැහැ. හැඳුයි ක්‍රියාවක් තිබෙනවා. පූජම ගත්තත් ක්‍රියාවක්. නින්දේදිත් ඒ ක්‍රියාව වෙනවා. අපට සිහිය නැහැ. ක්ලාන්ත වෙලා, ඒ නිසා අප ඉන්න ඕන නැහැ. ලේ ගමනාගමනයට අප ඉන්න ඕන නැහැ. ස්විජනයටත් අප අවශ්‍ය නැහැ. එවා කෙරෙන දේවල්. කරන දේවලුත් තියෙනවා. ආහාර ගැනීම ගත්තොත් කරන දෙයක්. ආහාර ඇතීම, ඒ ඇතු ආහාර ගුලියක් විදිහට හෝ කැබැල්ලක් විදිහට හරි මුවට ගෙන ඒම. රළුගට හැඹීම, රස බැලීම, ගිලීම, මේවා ක්‍රියා. අප කරන දේවල්. ඉන් පසු ආහාර දිර්වීම කෙරෙන දෙයක්. අප කවුරුත් සිතා ආමාගයේ තියා ගත්ත ඕන මෙපමණ වෙලාවක්, දැන් ආමාගයේ තියා ගත්තා ඇති ක්‍රියා, එහෙම කරන්න පුළුවන් දෙයක් නෙමෙයි. කෙරෙන දේවල්, එතකොට මුලික ක්‍රියාවල වර්ග දෙකක් තියෙනවා,

කළුයාණ මිතුවරුනි, දුක ගත්තොත්, අසතුට ගත්තොත්, අසතුට, දුක යනු ක්‍රියාවක් හැඳුයි කෙරෙන දෙයක්. කරන දෙයක් නෙමෙයි. කවුරුත් අසතුට වෙන්නට යමක් කරන්නේ නැහැ. අසතුටක් හදාගන්න ඕන ක්‍රියා, රිකක් අඩින්න ඕන ක්‍රියා එහෙම හිතාමතා කරන දෙයක් නෙමෙයි. වෙතනාත්මකව කරන දෙයක් නෙමෙයි. හැඳුයි එහෙම දෙයක් කෙරි තියෙනවා. ඒ ක්‍රියාවේ විපාක තියෙනවා. අසතුට ඇවිත්,

තරහා ඇවිත්, බය ඇවිත්, එසේ යාන්ත්‍රිකව කෙරෙන අසභනයට පත් වීමේ ක්‍රියාව, දැනගැනීම, හඳුනාගැනීම සහ අවබෝධ කර ගැනීමයි භාවනාව.

එය සිතා මතා කරගත යුතු දෙයක්. ඉඩිට සිදුවෙන්නේ නැ. ඉඩිට භාවනාවක් වෙන්නේ නැ. ඉඩිට බුස්ම ඇවිත් ගියාට, ඉඩිට ගලිද ඇපුනාට, ඇහෙනවා කියන එක ක්‍රියාවක්. තිරෝගී නම්, අවදියෙන් නම් ඉන්නේ ඇහෙනවා. එය ක්‍රියාවක්. හැබැයි භාවනාව කෙරෙන්නේ නැහැ. කළ යුතු දෙයක්, හිතාමතා කළ යුතු දෙයක්. අවධානයෙන් කළ යුතු දෙයක්. සිහියෙන් කළ යුතු දෙයක්. දන් කුමක් ද සිහියෙන් කළ යුත්තේ? කුමක්ද සිතා මතා කළ යුත්තේ? මේ හෝතික නොවන අහෝතික දුක දැකීම. දුක කියන දේ හෝතික නැහැ. ඒ දුකෙහි දිග පළලක් ගැන කරා කරන්නට බැහැ. දුකෙහි උසක් ගැන, බරක් ගැන, පාටක් ගැන ඒවා කතා කරන්නට අමාරුයි නේ. හැබැයි දුකක් නැහැ කියන්න බැහැ. තියෙනවා. එතකොට කෙනෙක් අහන්න පූඩ්වන් ඒ දුකෙහි ප්‍රමාණය කොපමණ ද? එහෙම කියන්න බැහැ. අපි කියනවා ඉහවහා ගිය දුකක්, මහා දුකක්. දන් එහෙම වවන කිවට, ඒ හෝතික මිමිවලින් මනින්න බැහැ. දන් 'මහ' කියන වවනය 'විශාල' කියන වවන හෝතික වවන. හෝතික දේවල් තමයි ඒ වවනවලින් කතා කළාට අප කියන්නේ හෝතික නොවන දෙයක් ගැන.

කළමුණ මිතුවරුනී, මේ දුක දැක්ම තමයි මේ
 භාවනාවේ මුල්ම කාරිය. දුක කියන්නේ ඇහේ, ඔපුවේ, අතක
 පයක තියෙන දෙයක් නොමෙයි. ගෙදරක ගඟ භාණ්ඩයක
 තියෙන දෙයක් නොමෙයි. එය කොහො තියනවද දන්නේ නැහැ.
 භැබැයි තියන තැනක් පෙන්වන්න බැරි වුණාට විදිනවා. ඒ
 තිසයි මේවට ආහොතික කියන්නේ. තියන තැනක් කියන්න
 බැහැ. තැනක් කියන්න පුළුවන් හෝතික දේවල්වලට. තැනක්
 කියන්න බැරි, පුමාණයක් කියන්න බැරි, හැඩයක්, පාටක්
 කියන්න බැරි, හෝතික නොවන අත්දැකීමක් කෙනෙකු ලබනවා,
 විදිනවා. එතකොට ඒ විදිම කෙරෙහි සවික්ද්‍යාණක වෙන්න.
 සවික්ද්‍යාණක වෙන්න කියෙන්නේ, නොදුන විදින්නට එපා.
 දුක වුණත් විදින්නට පුළුවන් දන්නේ නැතිව. එදා මෙදා තුර,
 සංසාර පුරාම විදින්නට ඇති දුක, නොදුවත්ම. ඒ
 නොදුවත්ව විදි දුකට අද දුනුවත්ව සවික්ද්‍යාණ වෙන්න. එය
 දුන ගන්න. වෙන කරන්න දෙයක් නැහැ. දුන ගන්න. දුක දිහා
 බලන්න. මේ කළබලය දිහා බලන්න. තරහා දිහා බලන්න.
 රෝහ්‍යාව දිහා බලන්න. මොකද මේ සේරම දුකයි. දුකට කියන
 තව වචන රිකක්නේ. විවිධ වේග වලින් එන්නේ දුකමයි. ඔය
 එකක වත් සැපක් නැහැ. ඔය භැම හැගිමකම තියෙන්නේ
 දාහයක්. පුව්වනවා සිසිලසක් නැහැ. මේවා දිහා බලන්න.
 බලන්න කියන්නේ දුන ගන්න. බලන්න කියන්නේ ඇස් දෙක
 සම්බන්ධ කියාවක්නේ. එතකොටම හිතෙනවා කොහො හරි
 තියන දෙයක් ජේනවා කියා. එහෙම නැහැ. කෙහෙවත් එබදු

දෙයක් නැහැ. පේන්නොත් නැහැ. දුන ගැනීමත්, දුක ගැනීමක්. දුක ගැනීමත් කිවත්, හොතික ද්රුගනයක් නොමෙයි.

හොතික නොවන දුන ගැනීමත් තියෙනවා. භැබැයි පාවිච්ච කරන්න වෙන්නේ හොතික වවන. මේ වවන භැම විටම හොතිකයි. හොතික දෙයක් කතා කරන්නය භාජාව හදලා තියෙන්නේ. ඒ නිසා භාජාවකින් කතා කරන්න පුළුවන් වෙන්නේ හොතික දේවල් ගැන විතරයි. වෙන කිසිම දෙයක් ගැන භාජාවකින් කියන්න බැහැ. භාජාව කියන්නේ මිනිසා විසින් තමන්ගේ අවශ්‍යතා සඳහා අත්දැකින ලෝකයට දීපු සංකේත විකක්. ගබ්ධවලින් රුපවලිනුත් දෙන්න පුළුවන් සංකේත. ගබ්ධවලින් දුන් සංකේතයි කතා කරන භාජාව. රුපවලින් දුන් සංකේත, ලිඛිත භාජාව, ඒ හොතික ලෝකය ගැන කතා කරන්න. ඒත් ඒ වවන රිකමයි, හොතික නොවන අත්දැකීම් ගැනත් කතා කරන්න තියෙන්නේ. වෙන මාධ්‍යයක් තැහැ. ආධ්‍යාත්මික භාජාව කියා දෙයක් තැහැ. එහෙම හදන්න බැහැ. ඒය පැහැදිලි වෙයි.

කලුයාණ මිතුවරුනි, බැලුවහම පේන්න කියන්නේ දුකයි. දෙනෙන්නේ මහ කලබලයක්. කලබලයක් කියන්නේ අහ්‍යන්තරයේ ප්‍රවෘත්ති බවයි. ඇතුළත, අපි කියමු. බාහිර නොමයි, අහ්‍යන්තරයේ. එතකොට බාහිර කලබලයි කියන්නේ, ඇතුළතත් කලබලයි. අහ්‍යන්තරයි කිවිවම මේ කොහොද කියන ප්‍රශ්නය අහන්න පුළුවන්. ඇහැවිවට ඒ උත්තරයක් ලැබෙන ප්‍රශ්නයක් නොමයි. මේ කලබලය

තියෙන්නේ ආමාරයේද? පපුවේද? වකුගඩුවලද? සූදුමිනාවේද? එහෙම උත්තර දෙන්න බැහැ. මෙතන මේ ‘අහාන්තර’ වචනෙන් කියන්නෙත් භෞතික නොවයි කියන අදහසින්. එතකාට මේ වචනවලට රටවෙන්න එපා. මේ වචනවල සීමාව හඳුනාගන්න. ඒ වචනවලට රටවිලා, ඒ වචනයක් අල්ලාගෙන, එක වචනයක වටා රඩුම් ගසමින්, ගමන ත්‍යාච්‍යාවන්න එපා.

කළුණ මිත්තුවරුනී, මූලින් බැලුවහම ජේන්නේ මහා කළබලයක්. ආවේගනේ පෙන්නේ. අපට හිත කියලා දැනෙන්නේ ආවේග ටිකක්. සන්නෝජය දැනේනට පුළුවන්. ඉහවහා ගිය සතුටක් දැනෙන්න පුළුවන්. ඒ සතුට කියන්නේ මේ අත්වලට දැනෙන, නාහේට දැනෙන දෙයක් නොමෙයි. අප කියනවා හිතෙයි සතුට තියෙන්නේ එය වචනයක් විතරයි, හිත කියා පෙන්නන්න දෙයක් නැහැ. නමුත්, කිව යුතුයි මේ සතුට තියෙන්නේ කොහොද කියා. ඒ තිසා අප කියනවා සතුට තියෙන්නේ හඳුවතේ කියා, එය භෞතික හංදය වස්තුව නොමෙයි. ඒ භෞතික හංදය වස්තුව කියා හිතුවාන් නැවත ප්‍රශ්නයක් වෙනවා. මේ කොයි කරණිකාවේද තියෙන්නේ? කොයි කොෂිකාවේද තියෙන්නේ? එහෙම අහන්න පුළුවන්නේ. එහෙම නොවයි. වචනයක් කියන්න ඕන තිසා කියන්න වෙනවා. හිත කියන්නේ මහා කළබලයක්. මූලින්ම හාවනාවේ දී කෙනෙකුට ජේන්නේ කළබලයක්, කළබලය කියන්නේ ආවේග ගොඩක්. හිත කියන්නෙම ආවේග. බැලුවාත් බලන, බලන මොහාතේ කවර හෝ නැගීමක්, ආවේගයක් තමයි ජේන්න

තියෙන්නේ. 'තරහා' වෙන්න පුළුවන්. වෙනත් ආච්‍රිතයක් වෙන්න පුළුවන්. අහංකාරකම, ආච්‍රිතය වෙන්න පුළුවන්. මේවා තමයි ජේත්තේ. ඉතින් ධර්මයේ කියන්නේ 'කෙලෙස්' කියා. බැලුවහම මුලින්ම ජේත්තේ කෙලෙස්. හිත කියලා අපට පෙනෙන්නේ කෙලෙස්. ආච්‍රිත, කළබලයන්, අරගලයන්, හැඟීම් මිසක වෙන හිතක් දකින්නට නැහැ. දකින්නට කියන්නේ දැනගන්න ලැබෙන්නේ නැහැ වෙනත් හිතක් ගැන. එතකාට මුලින්ම භාවනා කළ යුත්තේ මේ කළබලය ගැනමයි. එයයි වර්තමාන යථාරථය. වර්තමාන ඇත්ත. තරහ නම හිතේ තියෙන්නේ, තමන් පිළිබඳ භෞතික තොවන වර්තමාන ඇත්ත මොකක් ද? 'තරහා'. වෙන ඇත්තක් නැහැ. ලැඹ්ඡාවෙන් නම් ඉන්නේ, තමන් පිළිබඳ වර්තමාන අභෞතික යථාරථය මොකක්ද? 'ලැඹ්ඡාව'.

එතකාට දැනගන්න තියෙන්නේ ලැඹ්ඡාව ගැන. දැන ගන්න තියෙන්නේ ගෝතය ගැන. කළඩාණ මිතුවරුති, මේ දැනෙන, අත්දැකින, ඒ හැඟීම් සමූදාය ගැන, සිහිය ඇති කරගන්න. දැන ගන්න. ලැඹ්ඡාව තියෙන විට ලැඹ්ඡාව තියන බව දැන ගන්න. හිනමානය තියන විට, හිනමානය ඇති බව දැනගන්න. තමන් පුංචි කෙනෙක් මොනවත් කරගන්න බැරි කෙනෙක්. අසමර්ථ කෙනෙක්. ඒ හිනමානය හිතට එනකාට, හිනමානය තියන බව දැනගන්න. මේවා දෙක තනක් එකට එන්නේ නැහැ. එන එන හැඟීම, එන එන කළබලය හඳුනාගන්න. වෙන දකින්න හිතක් නැහැ.

මුලින්ම, හිත කියන්නේ පොතක් නම්, ඒ පොතේ කවරය තමයි කෙළෙස්, ආවේග, හැඟීම්. පළවෙනි දොරටුව. පළවෙනි මහල. පළවෙනි පචිය. මුල්ම පියවර. ඒ මුල් පියවර තබන්නේ නැතිව, පළවෙනි පචියට ගොඩවෙන්නේ නැතිව, පැන පැන යන්න බැහැ. පළවෙනි පචිය හරි අමාරුදි, ඒ නිසා ඒ පචියට ගොඩ වෙන්නේ නැතිව දෙවෙනි පචියේ ඉදාලා පටන් ගන්නවා. එහෙම බැහැ. පළවෙනි දොර අරින්නේ නැතුව දෙවෙනි දොර අරින්නට බැහැ. කළුණාණ මිතුවරුනි, කවර හෝ ආවේගයකින් පෙළෙන විට, පිඩාවට පත් වෙලා සිටින විට, අන්න භාවනාව අවශ්‍ය වෙන්නේ ඒ වෙලාවිට, එතනට. සමහර විට මේ භාවනා මධ්‍යස්ථානයකදී, භාවනාව එපමණ අවශ්‍ය වෙන එකක් නැහැ. මිට වඩා භාවනාව අවශ්‍ය වෙයි, මග තොටේදී, ගෙදරදී කුස්සියේදී, පාරෙදී. අන්න ඒ භාවනාවයි අපට වැදගත්. මෙවැනි තැනක, කාලසටහනකට අනුව, සාමූහිකව, පුරුදුදකට කෙරෙන භාවනාවකට වැඩිය, අවශ්‍ය වන්නේ තැනකදී කරන භාවනාවක්.

එතකොට පළමුවෙන්ම, මුලින්ම කෙනෙකුට දැනගන්න ලැබෙන්නේ, දැකින්න ලැබෙන්නේ, වටහා ගන්න ලැබෙන්නේ මේ අභ්‍යතික ලෙළ්කය යනු මහා දුකක් බවයි. වෙන මොනවත් නොමෙයි. මහා කලබලයක්. ඇතුළේ ගහ ගන්නවා, රංඩු වෙනවා, පොරකනවා, මහා තරගයක්. මේ එලියේ තියන තරගය ඇත්තටම තරගයක් නොමෙයි. බාහිර ලොකයේ තියෙන ගැටුම්, අභ්‍යන්තර ගැටුමට

සංසන්දනාත්මකව ගැලුමක් නෙමෙයි. සැබැම යුද්ධය පවතින්නේ මේ අහෝතික ලොකයේ. හෝතික ලෝකයේ තියන යුද්ධය බොහෝම ප්‍රංශ යුද්ධයක්. මේ අහෝතික ලෝකයේ තියන යුද්ධය, ර්ට වඩා සංකිරණයි. මොනවට යුද්ධ කරනවාද දන්නේ නැහැ. කවුරු කාට විරැද්ධව යුද්ධ කරනවාද? කවුරු කාට එරෙහිවද මේ සංග්‍රාමගතව සිටින්නේ? කවුද දන්නේ? යුද්ධ කරන අය දන්නෙන් නැහැ. මහ අවිද්‍යාවක කෙරෙන යුද්ධයක් මේ අහ්‍යන්තරයේ සිදුවෙනවා. තොයි වෙලාවේද? අප දන්නේ නැහැ. හැඳුයි දන්න දන්න වෙලාවේ යුද්ධයක්. අතිතයට එරෙහිව වර්තමානය කැරලි ගහනවා, අනාගතයට එරෙහිව වර්තමානය යුද්ධයයක් කරනවා. අතිතය කියන්නේ තමන්ගේ අතිතයන්? එතකාට තමන්ට එරෙහිව තමන් කරන යුද්ධයක්. එතිසය අවිද්‍යාවක් කිවිවේ. එතිසා දිනන්නටත් බැහැ.

හෝතික ලෝකයේ කරන යුද්ධයෙන් නම් දිනන්න පූජිවන්. ජයග්‍රාහී පාර්ශවයක් ඉන්නවා. හැඳුයි මේ අහ්‍යන්තර යුද්ධයේ සිටින්නෙන පරාලිතයන් පමණි. කාටද පූජිවන් තමන් එක්ක සටන් කර දිනන්න? වම අතට පූජිවන්ද, දකුණු අතත් එක්ක ගහගෙන දිනන්න? කවුරු දිනයිද? දකුණු අත දිනයිද? වම අත දිනයිද? දෙන්නාම තම තමන්ට රිද්ව ගන්නවා. තම තමන් කිවිවහම දෙන්නෙනක් නෙවෙයි. අවසානයේ විදින්නේ ඔබයි. දකුණු අතවත්, වම අතවත්,

නෙවෙයි තමනුයි විදින්නේ. තමනුයි පිඩා විදින්නේ. තමනුයි පිඩාවට පත් වන්නේ.

එමතිසා මේ අහොතික වූ යුද්ධය, මානසික ගැටුම දකින්න. දුක කියන වචනය අපි පැත්තකට කරමු. මේ මානසික ගැටුම දකින්න. ඇහෙන දේත් එක්ක ගැටෙනවා. ඇහැට පේන දේ හොතිකයි. ඇහෙන දේ හොතිකයි. ඒ හොතික වූ දෝශනයට, හොතික වූ ගුවනයට අන්ත අපි ගැටෙනවා. මානසිකව ගැටෙනවා. මතක් වීම හොතිකයි. ඒ මතක් වූ දෙයක් එක්ක ගැටෙනවා. හැල්පෙනවා. යුද්ධයක් පටන් ගන්නවා. බඩින්නත් එක්ක යුද්ධයක්. පිපාසයත් එක්ක යුද්ධයක්. බඩින්නට ගන්න ආහාරත් එක්ක යුද්ධයක්. එතන වූණත් සාමයක් නැහැ. හිතනවද සාමයක් තියෙයි කියා, අප හිතනවා බඩින්නයි දුක, බඩින්නත් එක්කයි මේ හැල්පී හැල්පී ඉන්නේ, කන්න තියෙනවා නම් හොඳයි. ආහාර ලැබෙනවා. එතනත් ඒ ආහාරය එක්ක අප ගැටෙනවා, තෙරුතනවා, පෙරනවා, තීරණය කරනවා, අතීතයක් එක්ක සංසන්දනය කරනවා. කොහොමද මේවා උයන්න ඕන? හදන්න ඕන? මෙහෙමද අරහමද? කිසීම තැනක සාමයක් නැහැ. සාමයක් තියෙනවා කියා යෙමෙකු කියනවා නම් අහාන්තර වශයෙන්, ඒ මහා හපන් කමක්, පාතිහාර්යයක්, ආශ්වර්යයක්.

කළුෂාණ මිතුවරුනි, මේ ගැටුම දකින්න. වර්තමානයේ තමන් කුළ සිදුවන මේ බාහිර-අහාන්තර ගැටුම.

බාහිර-අභ්‍යන්තර ගැටුම කියන්නේ, බාහිර ලෝකයක්-හොතික ලෝකයක් ගැන කිවිවතේ. ඒ පේන ලෝකය හොතිකයි. ඇශේන ලෝකය හොතිකයි. මතක් වෙන ලෝකය හොතිකයි. රස දැනෙන ලෝකය හොතිකයි. ස්පර්ශ දැනෙන ලෝකය, සිතල රස්නේ දැනෙන ලෝකය හොතිකයි. සුවද හොතිකයි. පැණි රසත් හොතිකයි. රතු පාටත් හොතිකයි. කුරුලේලන්ගේ හඩත් හොතිකයි. මේ ජේන, ඇශේන, බර කිරන්න පුළුවන්, මනින්න පුළුවන්, පාටක් හැඩයක් තියන, රසක්, ගුණයත්, සුවදත්, තියන මේ හොතික ලෝකයත් එක්ක, පාටකුත් නැති, හැඩයකුත් නැති, රසයකුත් නැති, සුවදකුත් නැති, බරකුත් නැති මානසික ලෝකය හැඳුපෙනවා. කෙනෙකුට හිතන්න පුළුවන් මේ ගැටුමෙන් මානසික ලෝකය පරදිය. මොකද හොතික ලෝකය තමයි ගක්කීමත්. මානසික ලෝකය එහෙම නැහැ. ඉතින් කුවරු දිනයි ද පරදි ද කියන එකට වඩා, මෙතන මානසික ලෝකය මහා පිඩාවකට පත් වෙනවා. අර ගබඳය නොවෙයි දුක් විදින්නේ. රුපය නොවෙයි දුක් විදින්නේ, ඇහැ දුට, ඒ ඇහැට පෙනුනු රුපය නොවෙයි දුක් විදින්නේ. ඒ ඇහැ දුට රුපයක් එක්ක ගැටෙන මනස දුක් විදිනවා. එයයි ගැටෙන්නේ. අර රුපය ඇවිත් මනසත් එක්ක යුද්ධ කරන්න පටන් ගත්තේ නැහැ කවදාවත්ම කළයාණ මිතුවරුනි.

හොතික ලෝකය කිසීම සටනක් පටන් ගත්තේ නැහැ මානසික ලෝකයට එරෙහිව. පළවෙනි වෙඩි මුරය හැම විටම තිබෙනි මනසයි. හොතික ලෝකය හරි

අහිංසකයි. හරිම අහිංසකයි. ප්‍රචණ්ඩකාරී මනසට සාපේශක්ෂව හොඳික ලෝකය අවිහිංසාවාදියි. ඔය කිසිම හඩක් රැපයක් ඇවිත් ගහගන්න කථා කලේ නැහැ හිතට. බැහැගන්න කථා කලේ නැහැ. අරියාදුවකට ආවේ නැහැ. එවා ක්‍රියා. කෙරුණු දේවල්. දැන් මනස කුමක්ද කරන්නේ? සිදුවන මානසික ක්‍රියාවලිය මොකක්ද? ඒ හැම හොඳික ගුවණයක් රැපයක් අල්ලගෙන පූංචි හරි ගැටුමක් හදා ගන්නවා. ගැටෙනවා, භැජ්පෙනවා. ඒ තමයි මනසේ මානසික ක්‍රියාවලියේ ආරම්භය. මෙතනින් තමයි පටන් ගන්නේ. මේ ගැටුම දකින්න. තොදුක තීති පනවා මරදනය කරන්න එපා. සාමයෙන් ඉත්ත කිවට එය සිදු වෙන්නේ නැහැ.

කළයාණ මිතුවරුනි මේ හැඳුම් දකින්න. කොතැනද භැජ්පෙන්නේ බලන්න. තොදුක තොදුන කිසි කෙනෙකුට මේ ප්‍රශ්නය සහමුලින්ම විසඳන්න බැහැ. එහෙම විසඳුව කෙනෙක්ත් නැහැ, තොදුන, තොදුක. ඒ නිසා දුනගන්න. දකින්න. දිගින් දිගෙම මේ අභ්‍යන්තර කළබලය ගැන භාවනා කරන්න. හිත කළබල වෙන හැම මොහොතකම. එක මොහොතක්වත්, අතාරන්න එපා. මේ වෙළාවේ කළබල වුනාට කමක් නැහැ. මෙතනදී කළබල වුනාට කමක් නැහැ. මේ අවස්ථාවේ කළබල වුනාට කමක් නැහැ. හැඳිය මේ වෙළාවේ කළබල වුණෙනාත් නම් මා ඒ ගැන සැලකිලිමත් වෙනවා. එහෙම තෝරන්න එපා. කළබල වෙන්නේ කොයි මොහොතකද, ඒ හැම මොහොතකම, කොතැන හිටියත්, මොනවා කරමින් හිටියත්, මොන

ඉරියව්වෙන් හිටියන්, ඒ ගැන සැලකිලිමත් වෙන්න. නොසලකා හරින්න එපා, පුංචි ගැටුමක්වත්. දකින්න. වෙන දකින්න හිතක් තැහැ. මෙපමණයි දකින්න තියෙන්නේ. මේ ගැටුම දකින්න.. හොඳයි කියා ගැවෙනවා. තරකයි කියා ගැවෙනවා, ලස්සනයි-කැතයි, සුබයි-අසුබයි, මේ කොයි විදියටත් දෙකක් හදාගත්ත ගමන් හැඳුවෙනවා. ගැටුමකට හැම විටම පාර්ශව දෙකක් අවශ්‍යයි. අතීතය-වර්තමානය කියලා ගත්ත ගමන් වර්තමානය-අනාගතය කියා ගත්ත ගමන් තමන්-අනුන් මගේ තරුණ කාලේ පුංචි කාලේ-මගේ අනාගතය, ඉදිරිය. දැන් මේ විදියට දෙකක් හදා ගත්ත ගමන්ම ගැටුමක් පටන් ගත්තවා සාමයක් තැහැ. මේ ගැන කෙනෙකු දිගින් දිගට, දිගින් දිගටම භාවනානුයෝගී වන විට, අන්න ගැටුමක් තැති අභ්‍යන්තරක් ගැන අන්දකිමක් ලැබෙන්න ප්‍රථිවන්. අර කුලප්පූ වෙවිව මතස තැහැ. දකින්න තිබුණේ කුලප්පූව. හැම වෙලාවෙම දුටුවේ ඒ කුලප්පූව. ආභාවෙන් කුලප්පූ වෙන විට, රාගයෙන් කුලප්පූ වන විට, බයයෙන් කුලප්පූ වන විට, මොන දෙයින් කුලප්පූ වුවන් කමක් තැහැ දකින්න. මග හරින්න එපා. දකින්න ඒ ගැන සිහියෙන් ඉන්න. මොනවත් නොකළත් කමක් තැහැ. ඒ ගැන සිහියෙන් ඉන්න. දැනුවත්ව ඉන්න. කුමක්ද තමන්ගේ අභ්‍යන්තරයේ මේ වෙලාවේ වෙන්නේ? ඒ දැනුවත්වීම මහා පරිවර්තනයකට මුලපුරනවා. ඒ දැනුවත්වීම කළයාණ මිතුවරුනි, තැවත එබදු දුකක් කරා නොඟන තැනකට අපව ගෙනියන ගමනක මුල්ම පියවර තබනවා. එහෙම තැත්තම් හැමදාම තැවත තැවත අප

ඒකම දුකකට, ඒක වගේ කෝපයකට පැමිණෙනවා. කී වාරයක් ආවාද දන්නෙන් තැහැ. තව කී වාරයක් පෙරලා එන්ට වෙසිද දන්නෙන් තැහැ. හැබැයි මේ දැනුවත් බව, අවදීමත් බව සිහිය, අන්න ඒකම ඒක වතාවයි එබදු දුකක් අපට විදින්න දෙන්නේ. රේලුග වතාවේ ඒ ප්‍රමාණයට දුක තැහැ. එයට වැඩිය අඩු වෙනවා. එයට වැඩිය තරහා අඩු වෙනවා. එයට වැඩිය අඩු තරහකටයි අපට ගෙන එන්නේ. එයට වැඩිය අඩු දුකකට. අඩු කාලයක් පවතින දුකකට.

කෙනෙකු මෙසේ දැකීමින් සිටින විට, මේ අභාතික කළබලය, අභාතික කුපිත වීම, අභාතික ආවෙග, ඇතිවන, ඇතිවන මොංහාතේ ඒ ගැන සවිස්කුරාණක වන විට, ඒ ගැන දැනුවත් වන විට, කළබල තොවන අභාතික අත්දැකීමක් තියෙන බවත් දහ ගන්න ලැබෙනවා. මේ කළබලයම නෙමෙයි අභාතික කියන්නේ. මූලින් නම් එහෙම තමයි, නමුත් සමහර මොංහාතවල් තිබෙනවා බොංහාම සාමකාමී, හරිම සන්සුන්, හරිම ගාන්ත. අන්න මූල්ම වතාවට එබදු අභාතික ලෝකයක් පවතින බව මේ සිහිය අපට හෙළිදරවි කරනවා සාක්ෂි සහිතව. නිකන් සුරංගනා කතන්දරයක් තොවයි. විශ්වාසයක් නෙවෙයි එතන තියෙන්නේ ඇදහිමක් තොවයි, අත්දැකීමක්. කෙනෙකුට ඒ අත්දැකීම දෙනවා සිහිය. හැබැයි ඒ අත්දැකීම දෙන්නේ, අර මූල් අත්දැකීම ලැබූ කෙනෙකට පමණයි. ඒ නිසය කිවිවේ පළවෙනි පඩිය මග හැර, දෙවෙනි පඩියට පනින්න බැහැ. දන් හිත කිවත්

මනස කිවත් අභ්‍යන්තරය කිවත්, ආධ්‍යාත්මික ලෝකය කිවත්, අහොතික ලෝකය කිවත්, මේ මොන වචනවලින් කිවත් සහ්සුන්, කළබලයක් තැහැ. නිහඩයි. සෝජාකාරී තැහැ. ප්‍රවණේඩ තැහැ. අන්ත ආවේගවලින් තොර මනස, ආවේගයිලි නොවන හිත කෙනෙකුට දකින්න ලැබෙනවා. දැන ගන්න ලැබෙනවා.

දැන් එතනින් භාවනාව ඉවරද? භාවනාව අවශ්‍ය වුණේ අර කළබලය නිසානේ, දැන් කළබලයක් තැහැ. දැන් ඒ තරහා තැහැ. තිබුණා නම් ගේකයක් ඒ ගේකය තැහැ. දැන් හරි හොඳයි. හිත හරිම තැන්පත්. නමුත් භාවනාව අවශ්‍යයයි. මක්නිසාද? මෙය නෙමෙයි ගමනේ නිමාව. මේ නෙමෙයි නිෂ්චාව. ඒ නිසා සහ්සුන් නම් ඒ සහ්සුන්තාවය ගැන භාවනා කරන්න. තරහා තැන්නම්, තරහා තැනි බව ගැන තැවත දැනුවත් වෙන්න. දැන් තරහා තැහැ. දැන් දුක තැහැ. ඒ තැනි බව ගැන සිහිය ඇති කරගන්න. මෙයට දෙවැනි ස්ථිරය කියන්න පූජවන්. ස්ථිර විදිහට නෙවෙයි තියෙන්නේ. නමුත් අප කිවොත් පළුවෙනි ස්ථිරය කුමක්ද? ආවේගයිලි ස්ථිරය, දෙවෙනි ස්ථිරය ආවේගයිලි තැහැ. හැඳුයි ක්‍රියාවක් වෙනවා. මොනවත් නොවී තියන තැනක් නෙමෙයි. මොකක්ද මෙතන වෙන ක්‍රියාව? කරාන්දර ක්‍රියාව. කියන්නේ හිත කතා කරනවා. මොනවා ගැනද අර හොතික ලෝකය ගැන. ඇහෙන දේ ගැන, පේන දේ ගැන, හිත කතා කරනවා. හැඳුයි ගැටුමක් තැහැ. ඒ සමග ගහගන්න යන්නේ තැහැ. ගහගන්න නොහියට ඒ ගැන

හිත කතා කරනවා. තමන්ගේ අදහස් කියනවා. හොඳට බලන්න මේ කතා කරන හිත. එහෙම හිතක් නැද්ද? හැඳුයේ ඒ හිත පේන්නේ නැහැ ආවේගකීලි වෙලාවට. ආවේග විතරයි, කලබලය විතරයි, හිතේ කතාවක් නැහැ එතන. එතන තියෙන්නේ යාන්ත්‍රික ත්‍රියාවක්. තරහා ගත් වෙලාවක බලන්න. ඔය හිතන්න වෙලාවක් නැහැනේ. ත්‍රියාව වෙලා ඉවරයි. ගහලා බැනලා ඉවරයි. ඒවා හිත හිත ඉන්න වෙලාවක් නැහැ. හිතන්න ඉඩක් ලැබෙන්නේ ආවේග නැති වෙලාවට. කිසියම් මොහොතක ආවේග නිහඹ වූ වෙලාවක, අන්න සිතීම දකින්නට ලැබෙනවා, සිතීම කියන්නේ කතා කරන හිත දැකින්න ලැබෙනවා. වර්තමානය ගැන හිත කතා කරනවා. අතීතය ගැන කතා කරනවා. ඒ ආවේගකීලිව නෙවෙයි කතා කරන්නේ, තමන්ගේ අදහස් කියනවා. අනාගතය ගැන කතා කරනවා. අනුන් ගැන කතා කරනවා.

ඒ හිතේ කතාවෙන් 1% පමණ තමයි කෙනෙක් කටින් එළියට දාන්නේ. කටින් කතා කරන්නේ. 100% ක් නම් කිසිම කෙනෙක්, පිස්සේක් වත් 100% ක්ම එළියට දාන්නේ නැහැ. නමුත් 25% කට විතර වැඩියෙන් හිතේ කතාව කටින් එළියට දුම්මොත් අපි කියනවා එයාට පිස්සු කියා. හිතෙන හිතෙන දේ දෙවිම. ඒ හිතේ කථාව තරම් සේජාවක් තවත් නැහැ. අප කියනවා නගරය හරිම සේජාකාරියි, පාසැල් හරිම සේජාකාරියි, ගබඳවිකාශන යන්තු හරිම සේජාකාරියි කියා. නැ ඒ කිසිම දෙයක නැහැ හිතේ කතාවේ තරම්

සේජාවක්. එය දැනෙන්නට ඕන. එය දැනුනොත් තමයි
තේරෙන්නේ. හිත තරම් සේජාකාරී නැහැ වෙන කිසිම දෙයක්.
ඒ කියන්නේ අභෝතික ලෝකය තරම් සේජාකාරී නැහැ
හොතික ලෝකයේ කිසිම දෙයක්. එම අභ්‍යන්තර සේජාව
ඇශේහන්නේ භාවනා කරන කෙනෙකුට පමණයි. එහෙම
නැත්තම් ඇශේහන්නේ නැහැ. හැඳුයි ඒ නිසා කෙනෙක් පිස්සු
වැටෙන්න පුළුවන්. ඇහුණ් නැත්ත පිස්සු වැටෙන්න පුළුවන්.
අනිත් අයට පිස්සු වට්ටන්නත් පුළුවන්. අන්න භාවනාවේදී
ඇහුමිකන් දෙන්න හිතේ කතාවට. හිත ගොතන කතන්දරවලට.
හරියට අර මාලයක් ගොතනවා වගේ. එකින් එක එකින් එක
අරගෙන පබල ඇට ඒ වගේ බලන්න, හිත අතිතයෙන් කැල්ලක්
ගන්නවා, අනාගතයෙන් තව කැල්ලක්, තමන්ගෙන්,
දරුවන්ගෙන්, දේමවිපියන් ගෙන්, මේ වගේ කැලී කැලී
අරගෙන ගොතනවා කතාන්දර. මේ කතාන්දර ගොතන හිත,
කතන්දර පබදන හිත අදුරගන්න.

දෙවෙනියට කෙනෙකුට භාවනා කරන්නට
තියෙන්නේ මේ කතාන්දර ගොතන හිත ගැන. ගැලුමක්
නැහැනේ දත්, එහෙම ඒප්න්න ගහගැනීමක් නැහැ. හැඳුයි හිත
කාරුය බහුලයි. විවේකයක් නැහැ මෙතන. කෙනෙකු කෙලවරක්
නැතුව කතා කලොත් එහෙම කොපමණ වෙහෙසක්ද? එහෙම
වෙහෙසට පත් වූණු හිත, කුමක් නිසා වෙහෙසට පත් වූ හිතද?
අවශ්‍ය සහ අනවශ්‍ය හැම දෙයක් ගැනම කළුපනා කිරීමෙන්, ඒ
හැම දෙයක් ගැනම, දේඛවන්නට යන හිත. ඒ දෙඛවීම නිසා

වෙහෙසට පත්වුනු හිත. හිත කතාකරන්නේ මාතෘකා 6 ක් ගැන. ඒක අපි දන්නවා. හිතට නැහැ 7 වෙනි මාතෘකාවක්. හිතට කොහොත්ත් සෞයා ගන්න බැහැ 7 වෙනි මාතෘකාවක්, හිතට තියෙන්නේ මාතෘකා 6 යි. ඕනම මොහොතක කෙනෙක් බැලුවාත් මොනවා ගැනද මේ වෙළාවේ හිතමින් ඉන්නේ. කියා හඳුනාගන්න ලැබෙන්නේ එක්කෝ දුටු දෙයක්, ඇසු දෙයක්, ස්පර්ශ කළ දෙයක්, මතක් වූ දෙයක් රස විදින දෙයක්, තැත්තම් ආග්‍රාණය කළ දෙයක්, එපමණයි. රීට එහා දෙයක් හිතන්න පුළුවන්ද බලන්න. හිතන්න බැහැ. එතකොට හිත මාතෘකා 6 ඇතුළේ කොටු වෙළා තියෙන්නේ. මේ තිදහසේ සිතීමක් නොමයි. උපන් දින සිට අද මේ මොහොත වන තුරු එපමණයි අප හිතා තියෙන්නේ, ඔයින් එපිට හිසිම දෙයක් ගැන අප හිතා නැහැ, සිතීමේ තිදහසක් තියෙනවා, අසීමිත තිදහසක් තියෙනවා, මට ඕනෑ දෙයක් හිතන්න පුළුවන්. කාටවත් බාධා කරන්න බැහැ. වැට කඩොලු දාන්න බැහැ. වාරණ දාන්න බැහැ සි ක්වට, අප ඉන්නේ මේ පුළුවී ලෝකයක. මාතෘකා 6 යි තියෙන්නේ හිතන්න. ඉතින් මේ මාතෘකා 6 න් 1 ක් අරගෙන ඔහේ හිත හිත ඉන්නවා රික වෙළාවක්, ඉවර කරන්නේ නැහැ. තැවතුම් හිත් තියන්නේ නැහැ. පොත වසා දමන්නේ නැහැ. ඒ එක්කම අලුත් මාතෘකාවක් එන විට, අලුතින් යමෙක් ඇහෙන කොට අලුතින් යමක් මතක් වූ ගමන් අන්න ඒ මාතෘකාවට පතිනවා. ඒ ගැන කතාවක් කරන්න පටන් ගන්නවා. මේ ක්ෂණික කතා. කලින් දියු මාතෘකාවලට

නෙමෙයි. ස්පෑණික කතා. ඒ ලැබෙන ලැබෙන මොහොතේ හිතට ප්‍රාථමික ගැන කතා කරන්න.

හිත තරම් ද්‍යු ස්පෑණික කළීකයෙකු තවත් නැහැ. ඕනම ගොඩ කෙනෙකු, තවත් කෙනෙක් ඉදිරියේ ගොඩ වෙන අය ඉන්නවානේ, සමාජ හිතිකාව නිසා ප්‍රසිද්ධියේ සහාවක් ඉදිරියේ කතා කරගන්නට බැහැ වෙවිලනවා. ඒ ඕනම කෙනෙකුගේ මනස ද්‍යු කළීකයෙක්. මක්නිසාද ඒ හිත කතා නොකරන වෙලාවක් නැහැ. ඕනම වෙලාවක් හිතට ප්‍රාථමික කතාකරන්න, ඕනම දෙයක් ගැන, අහවල් දේ ගැන බැහැ'සි කියන්නේ නැහැ, බැහැ'සි කියන එක ගැන හරි හිත කතා කරනවා, මේ හිත දැකින්න. මේ දොඩුමල හිත, මේ කතා කරන හිත, කෙකළවරක් නැතිව තොරතෝරුවියක් නැතිව දොඩුවන හිත දැකින්න. කළබලයක් නැහැ හිතේ. නමුත් මේ අනවශ්‍ය කතාවන්, අනවශ්‍ය සේෂ්‍යාවන්, කිසි තේරුමක් නැහැ. මොනවටද මේ කියවන්නේ? මොනවටද මේ හිතන්නේ? කුමක්ද එලය? අවශ්‍යද? නැහැ. එබදු කිසිම ප්‍රයුෂුවකින් තොරව අවබෝධයකින් තොරව උමතු වූවකු සේ වියරු වැටුණු කෙනෙකු සේ හිත කතා කරනවා. අප දැකිනවා හාවනාවේදී හිත කතා කරන බව. දැන් මොනව ගැනද මේ වෙලාවේ කතා කරනන් කළින් ඇසුළු ගබදය ගැන. මොනවා ගැනද මේ වෙලාවේ කතා කරන්නේ? අර මතක් වුණු සිද්ධිය ගැන. අදුනාගන්න. හැම විටම එම මාත්‍රකාව දැකින්න. හිතනවා කියන එක විතරක් නෙවෙයි. මේ මොනවා ගැනද හිතන්නේ?

කතා කරනවා කියන එක පමණක් නොමෙයි. කුමක් ගැනද කතා කරන්නේ දැන ගන්න. එහෙම දැන ගන්න කොට ඒ 'දැනගැනීම' තැකිනම් 'සිහිය' අන්න අවබෝධ කර දෙනවා මොන නිශ්චිල කාරියක්ද? මොන කෙහෙම්මලකට මේවා ගැන කියවන්නේ? කැ ගැසීමෙන් තියන එලය? කාටද මේ කතා කරන්නේ? කියා.

ඒ තමයි වැදගත්ම ප්‍රශ්නය, අප කඩා කරන කොට අශ්‍රුමිකන් දෙන කෙනෙකු ඉන්න එපැයි. එතකොට කාටද මේ කියවන්නේ? කාටවත් නොමෙයි, තමන්ටම කියා ගන්නවා. තනියම කියවනවා. තනියම කියවීම කියන්නේ, එක්තරා විදිහක පිස්සුවේ ලක්ෂණයක්, තනියම කෙනෙක් කඩා කර කර යනවා නම් බොහෝ විට එය පිස්සුවේ ලක්ෂණයක් වෙන්නට පූජ්‍යවන්. හරියටම කියන්න බැහැ. නමුත් එය මේ නිරෝගී මනසේ ස්වභාවයක් නොමෙයි. මෙතන ප්‍රශ්නයක් තියනවා මේ මනසට. මේ අභෝතික ලෝකයට තියනවා රෝගයක්. ආතුර වූ අභෝතික ලෝකයක් මෙතන තියෙන්නේ. හොතික ලෝකය නම් නිරෝගී වෙන්න පූජ්‍යවන්. හොතික ගරිරය වුණත් නිරෝගීව තියෙන්න පූජ්‍යවන් කාලයක්. හැබැයි මේ අභෝතික ලෝකය නම් එක මොහොතුකවත් නිරෝගී කියන්න බැහැ, කුමක් නිසාද? තේරුමක් තැකිව දොඩ්වනවා. තේරුමක් තැකිව කියවනවා. කාටද කියවන්නේ? අහන කෙනෙක් තැහැ. තමන්ම කියවනවා තනියම. ඉතින් ඒ නිසා මෙය දකින්න. දක්කහම අන්න නවතිනවා. නොදුන හිටියොත්

කෙපුවරක් නැහැ. මාතංකාවෙන් මාතංකාවට පැන පැන යනවා. දැකින්න දැක ගන්න. දැකගත් මොහොතේ, ඒ කතාව තවතිනවා. මේ දැන ගැනීමයි, හිතිමයි දෙක එකට යන්නේ නැහැ. දැන ගැනීම එකක්, දෙඩ්වීම තව එකක්. දැනගත්ත මොහොතේම දෙඩ්වීම තවතිනවා. හිත නිහඹ වෙනවා. ඒ කතාව ඉවරයි. එතනින්ම තවතිනවා. නැවතුම් තිතත් ජ්විතයේ පළවෙනි වතාවට ඔබේ කතාවට ඔබ ඉදිරියේ තබනවා, ඔබ සිහියෙන් සිටිනවා නම්. එහෙම නැත්තම් නැවතුම් තිත් නැහැ. කොමා විතරයි. දිගින් දිගටම, දිගින් දිගටම කොමා.

අන්න පළවෙනි වතාවට කෙනෙකුට දැනෙනවා, කෙනෙකුට අවබෝධ වෙනවා, හිත තමන්ගේ කතාව තවත්වන බව. වෙන මාතංකාවකට යනවා නොමෙයි. ඒ කළ කතාව තවත්වනවා. මගේ කතාව මෙයින් අවසානයි, කියා තවත්වනවා, කුමක් ගැන කතාකරමින් හිටියත් ඒ කතාව තවත්වනවා ඔබ සිහියෙන් ඉන්නවානම්, ඒ නැවැත්තු මොහොතේ සිදුවන දේ දෙනෙනවා, ඇශෙනනවා. පූස්ම ඇතුළු වෙනවා පිටවෙනවා දැනෙනවා. රිදෙනවා නම් රිදෙන බව දැන්නවා. ඒ දැනීම තියෙනවා හැඳුයි කතාවක් නැහැ. දැනීම පමණයි, කතාවක් නැහැ. කතාන්දර නැහැ. දෙඩ්වීමක් නැහැ. එතකොට තිහඹ අහාන්තර ලෝකයක්, තිහඹ අහොතික ලෝකයක් අන්න කෙනෙකුට අත් දැකින්න ලැබෙනවා. ඒ තමයි තුන්වෙනි ස්ථරය කියන්නට ප්‍රාථම්වන්.

දැන් පළවෙනි සේරය කලබලය, ආවේග දුක් ඒ ගැන අප අවධානයෙන් ඉන්න කොට, දැන ගන්න කොට, එය අඩු වෙවී යනවා. දැන් පෝර දුම්මක් නැහැ. පිදුර දුම්මක් නැහැ. ඒ කලබලය තැමැති ගින්න රික වෙලාවකින් නිවී යනවා. ඒ කෝපය තැමැති ගින්න නිවී යනවා, අලුත් කෝපයක් අවුල වන්නේ නැතුව. ඉන් පසු කලබල හිත නැහැ. හැබැයි දැන් තියෙන්නේ මේ දොඩුමල් තිත. අර මිස්සුවෙන් කැ ගහන තිත තියනවා. ඒ තිත ගැනත් අවධානයෙන් ඉන්න කොට කතාන්දරත් එතන එතනම නවතිනවා.

එ දෙවෙනි අවස්ථාව. තුන්වෙනි අවස්ථාව එහෙම තැවතුනාම 'නිහැඩියාව'. හෝතික ලෝකයේ නැහැ මේ මානසික ලෝකයේ තරම් සේෂ්ඨාවක්. හැබැයි මේ මානසික සේෂ්ඨාව තැවතුනු විට ඒ ඇතිවෙන නිහැඩියාව බොහෝම අපුරුව නිහැඩියාවක්. බාහිර ලෝකයේ ද්‍රූල් තම්මැටිටම් මොනවා ගැහැවිවත් බිඳින්නට බැරි නිහැඩියාවක්. අන්න අහොතිකව කෙනෙක් ඒ බව අන්දකිනවා. ඒ නිෂ්ප්‍රවිද්‍යාවය එක්ක ඉන්න පුළුවන් කොපමණ පිරිසක් කැ ගැහුවත්, බැන්නත්, ප්‍රශ්‍රාසා කළත්, මොන සේෂ්ඨා ඇති කරත්, ඒ සේෂ්ඨාවත් ඇශේනවා. ගබා ඇශේනවා හැබැයි, අභ්‍යන්තර වශයෙන් ඒ ගැන කුලප්පු වීමක් නැහැ. ආසාවෙන් හරි ලස්සනයි කියා කුලප්පු වෙන්නේ නැත්නම්, මොන කරදරයක්ද කියා ගැටීමෙන් ද කුලප්පු වෙන්නේ නැත්නම්, ඒ කුලප්පු වීම සේෂ්ඨාව නැහැ. දොඩුමල්

වෙන්නේත් නැහැ. අභ්‍යන්තර වශයෙන් හරිම තිහුබයි. ඒ තිහුබියාව බිඳින්න බැහැ කිසිම කෙනෙකට බාහිර වශයෙන්. හෝතික ගබඳයකින් බිඳිය නොහැකි, හෝතික ගබඳයකට බාධා කළ නොහැකි, අහොතික වූ තිහුබියාවක්, තිශ්ඨබිඳතාවයක්, අන්න භාවනාව අපට ලබා දෙනවා. මේ තිහැකියාව තිශ්ඨබිඳතාවය හරිම රසවත් වෙන්න පුළුවන්. ඒ තිසාම ඒ තිහැකියාව නොයාගෙනම, වඩා වඩාත් කෙනෙකු භාවනා කරන්නත් පුළුවන්. එහි වරදක් නැහැ. හැබැයි මේ තිහැකියාව කියන්නේත් භාවනාවේ අවසානය නොවේ. ආ දැන් මගේ භාවනාව නොදැයි. එහෙම නාවත්වන්න එපා. මෙය නොවෙයි තිශ්ඨයාව. තිහැකියාවත් භාවනාවට අදාළ වෙන, අවශ්‍යයවෙන කාරණයක්, එතකොට භාවනාවේ ගමනාන්තය නොවෙයි අභ්‍යන්තර තිහැකියාව, එය භාවනාව නැමැති ගමනට අවශ්‍ය මාර්ගේපකරණයක්.

කිසිවක් ගැන හිත කතා නොකරන විට, ඒ කතා නොකරන හිතට තමයි සත්‍යය ඇැහැන්න පටන් ගන්නේ. එහෙම නැතිනම් අපට ඇැහැන්නේ ඇත්ත නොවෙයි. දැන් මය කන් දෙකට යමක් ඇැහැන කොටම ඒ ඇැහැන දේ ගැන හිත කතා කරන්න පටන් ගන්නවා. එතකොට කන් දෙකට ඇැහැන්නේ අර බාහිරින් එන ගබඳය නොමෙයිනේ. තමන්ගේ හිත කියන දේ. හිත පවසන විවරණවලින් වර්ණවත් වූ ගබඳයක් තමයි ඇැහැන්නේ. ඇහැටත් පේන්නේ එහෙමයි. නොදට

බලන්න. ඇස් දෙකෙන් මොනවද පේත්තේ කියලා. ඇස් දෙකෙන් පේත්තේ ඇත්ත නොමෙයි.

ඇස් දෙකට ඇත්ත පෙනුණට, ඒ ඇත්ත, හිත අපට පෙන්නන්තේ තැහැ. ඇහැට පේන ඒ රුපය පෙනෙන්න යන්තේ තජ්පරයක් කියන්න, තජ්පරයෙන් පංගුවක් විතරන් යමක් ඇහැට පේත්ත ගතවන්තේ? ඒ පෙනුණු ගමන්ම හිත සැනින් එතනට ගිහිල්ලා කළබලවෙලා කුලස්සුවෙලා ආවේග ඇති කර ගෙන ඒ ගැන අඩිතයේ තමන්ගේ දුනුම සහ අනාගතයේ වෙයි කියන බලාපොරාත්තු මේ ඔක්කොම කළවම් කරලා අර රුපය විකාති කරනවා. කෙනෙකු එයාව ලස්සන කරනවා. තව කෙනෙකු අවලස්සන කරනවා. ලස්සන කරත්, අවලස්සන කරත් විකාති කිරීමක් තමා කරන්තේ. ඇලීමෙන් කරන්නෙත් විකාති කිරීමත්, ගැටීමෙන් කරන්නෙත් විකාති කිරීමක්. ඇත්ත පෙන්නන්තේ තැහැ. මේ ඇස් දෙකට වත් ඇත්ත දිකින්නට දෙන්නේ තැහැ. හෝතික ඇත්ත වත් අපිට අන්දකින්න ලැබෙන්නේ තැහැ මේ හිත නිසා. නිතේ තියෙන කතාන්දර නිසා. ආවේග නිසා.

එතකොට මේ ආවේගයන් අඩු වී ගියාම හිතත් කතාන්දර තවත්වා නිභඈ වුණාම, අන්න ඒ තමයි සුදුසුකම යථාරථය දිකින්නට. ඇත්ත දිකින්නට. ඒ ඇත්ත මොකක්ද? අප දුන් වටිනාකම්, මහා වටිනාවා කියලා හිතන් ඉන්න දේවල් තියනවා. අපේ හිතනේ කියන්නේ මේවා හරි වටිනවා. අපට මේවා නැතිව බැහැ. මේ අය නැතුව බැහැ. මේ

අය නැතුව ජ්‍යෙෂ්ඨවෙලා වැඩක් නැහැ. මේ දේ නැතුව ජ්‍යෙෂ්ඨවෙන්න බැහැ. මෙහේ හිත දුන් වටිනාකම් තියෙනවා ලෝකයට, මේ හොතික ලෝකයට. හොතික ලෝකයට කවුද වටිනාකම් දීල තියෙන්නේ? මේ හොතික නොවන හිත. ඉතින් මේ තමයි මහා විහිලව. විහිලව දුන් හොතික කිසිම දෙයක් කියන්නේ නැහැ තමන් වටිනවා කියා. කියන්නේ නැහැ. ඒ දේ කියන්නේ කවුද? මේ හොතික නොවන, අහොතික මනස. හොතික අහවල් දේ නැති ව මට ඉන්න බැහැ. අහවල් දේ භරි වටිනවා. මෙය නම් වටින්නේ නැහැ. මහ කරදරයක්. එතකොට මේ වටිනාකම් හා නොවටිනා කම් ඇත්ත නොවන බව තේරෙන්න පටන් ගන්නවා. මේ උගුලට අපුවෙලයි අප මේ ජ්‍යෙෂ්ඨ හැමදාම දුක් වින්දේ. වෙන කිසිම හේතුවක් නිසා නොවයි. මේ හිත දීපු වටිනාකම් නිසා, දහ වටිනාකම් දුන්නා සූණ වටිනාකම් දුන්නා. හොඳයි කියා වටිනාකම් දුන්නා තරකයි කියා, ලස්සනයි කියා, කැතයි කියා, මේ හොතික ලෝකයට සහ ඉන්දුය අන්දකීම්වලට.

මේ වටිනාකම් දෙන කළබලයත් නැති වූණාම, කළබලෙන් ආවේගයිලි වටිනාකම් දෙන්නේ නැහැ. ඒ වාගේම අදහස් පැත්තෙන් දාජ්ටී පැත්තෙන් වටිනාකම් දෙන්නේ නැහැ. දිටියි පැත්තෙන්, මනසින් ප්‍රකෙශ්පණය කරන වටිනාකම්, ආවේගයිලිව කෙලෙස් විදිහට ප්‍රකෙශ්පණය කරන වටිනාකම් සහ දිටියි විදිහට, මත අදහස් විදිහට, ඒ ප්‍රකෙශ්පණය කරන වටිනාකම් නැවැත්ත්වූවාම, අන්න එතකොට ඇත්තටම

මොකක්ද මේ ලොකයේ තියෙන්නේ එය ජේත්තාවා. එතෙක් ඇත්ත නොමෙයි ජේත්තාවා.

අප විසින් පින්තාරු කළ, ගාපු සායම් අපටම ජේත්තාවා. අප තවරපු, සායම්, වරණ තමයි අපටම ජේත්තාවා. ඒ ඇත්ත නොවෙයි. ඒ වෙස් මූහුණු ගැලවෙනවා හිත නිහඹ වුනහම. දුන් හිත කිසිම වෙස් මූහුණක් දාන්ට යන්නේ නැහැ කාටවත්. ලස්සන වෙස් මූහුණවත් අවලස්සන වෙස් මූහුණවත් දාන්නේ නැහැ. අන්න එතනදී කෙනෙක්, ඒ හෝතික ලෝකයට වටිනාකම් දෙන්නේ නැති වුණාම ඇලීමෙනුත් ගැටීමෙනුත් සම්පූර්ණයෙන් නිදහස් වෙනවා. ඒ හෝතික ලෝකයෙන්. එතෙක් මේ හෝතික ලෝකයේ හැම වැළි කුටයකටම අප අහුවෙලා ඉන්නේ. හොඳයි කියා අහුවෙලා, තරහයි කියා අහුවෙලා. හැම රැපියලකටම හැම සතයකටම, හැම තුළ් පොටකටම.

‘රත්තරන්’ කවදත් තමන්ගේ දෙනවත්කම මතින මිමිමක්. පුද්ගලයෙකුගේ විතරක් නොමෙයි. බැංකුවක විතරක් නොමෙයි. සමහර විට රටක වුනත් වත්කම මතින මිමිමක් තමන් සතු රන් සංවිතය. අදත් එහෙමයි. රත්තරන් හොයා ගත්තට පස්සේ කවදත්, අතිතයේ එහෙමයි.

මහා දෙනවතෙක් හිටියා. මේ දෙනවතාට විභාල රත්තරන් ප්‍රමාණයක් තිබුණා. ඒ රටේ කිසිවෙකුටවත් නොත්තු රත්තරන් ප්‍රමාණයකිනුයි ඒ හාන්ඩාගාරය පිරි තිබුණේ. කොහො හරි රත්තරන් තිබුණා නම් ගේනවා. මේ ගැන

හරි ආචම්බරයි. තමන්ට තියෙන දේ ගැන, සාමාන්‍ය මනුෂ්‍යයෙකු විදිහට මේ දනවත් සිටුවරයා ආචම්බර වුණා. ඒ රටේ අයන් වර්ණනා කරනවා. වාර්තාවක්. ඒක ලෝක වාර්තාවක් වෙන්න පූජ්‍යවන්. ඒතරම් රත්තරන් සංවිතයක් එක් පුද්ගලයෙකු උග් තිබීම. කොඩාම හරි කතන්දරේ හැටියට ද්‍රව්‍යක් බලන කොට රත්තරන් නැහැ. සියල්ල දුහුවිලි බවට පත්වෙලා. දුහුවිලි විතරයි. හාන්ධාගාරය පිරි තිබෙනවා දුහුවිලිවෙලින්. හැම පෙටියක්ම, රත්තරන් තිබූ හැම පෙටියක්ම, හැම පෙටිගමක්ම, හැම සේප්පුවක්ම දැන් දුහුවිලිවෙලින් පිරිලා.

හිතා ගන්න පූජ්‍යවන්නේ කොයි විදිහ හඳුයාලාධියක් හැදෙන්න ඇත් ද, කම්පනයක් වෙන්න ඇත් ද? එවිටර අවශ්‍ය නැහැ. ජිතන්න ප්‍රංශී දෙයක් නැති වුණෙනාත් කෙනෙකුට ඇති වෙන කම්පනය. මහ වටිනාකමක් දීපු රුපවාහිනිය බලන්න එන කොට එතන රුපවාහිනිය තිබුණේ නැත්තම්, ඒ වෙනුවට තිකන් කළ ලැංශක් තිබුණාත් එහෙම. බලන්න ඒ වෙලාවේ මොන වගේ හැඟීමක් එය ද? දරා ගන්න බැහැ. ඉතින් පිස්සු හැඳුනා මේ දනවතාට, ඒ තමයි පිස්සු හැදෙන එක තුමයක්. තමන් මහා වටිනාකමක් දුන් දෙයක් නොවටනා දෙයක් බවට පත් වූ විට, නොවටනා දෙයක් කියන්නේ සාපේශ්‍ය හැඟීමක්නේ?

මේ සිටුවරයාට සාපේශ්‍යව දුහුවිලි වටින්නේ නැහැ. රත්තරන් වටිනවා. ඒ මහා වටිනාකමක් තිබූ දේ කිසිම

වටිනාකමක් නැති දුහුවිලි බවට පත් වෙලා. නොවටිනා දෙයක්. පිස්සු හඳුනා. පිස්සුවෙන් කැගහගෙන දුවගෙන ගියා. එසේ දුවනවිට තාපසයෙකු මූණ ගැසුනා. ඒ තාපස තුමාව අදුරනවා. ඉතින් පිස්සුවෙන් වගේ කැගහමින් කිවිවා,

‘අනේ බලන්න මට තරම් රත්තරන් කාටවත්
තිබුණේ නැහැ, හැබැයි සියලුම රත්තරන් අද උමද්
බලන කොට දුහුවිලි බවට පත්වෙලා. මට දරා
ගන්න බැහැ. ඉවසන්න බැහැ.’

ඒ අදෝත්තාව කිවිවා. තාපසතුමාගෙන් ඉල්ලුවා පිළිසරණක්. ඉල්ලුවේ දුක නැතිකරගන්න නොමෙයි. ආපහු අර රත්තරන් වික හදාගන්න. තාපසතුමා කිවිවා

‘මා ප්‍රතිකර්මයක් කියන්නම්. ඔය සියලුම රත්තරන්
වික ගැල්වල පටවලා නගරයට අරන් එන්න.’

‘රත්තරන් නැහැ. දුහුවිලි විතරයි තියෙන්නේ.’

‘කමක් නැහැ දුහුවිලි වික ඒ පෙටිරි පිටින්ම
ගෙනියන්න. ගිහිල්ලා නගරේ තියාගෙන ඉන්න.
එතකොට කවුරු හරි කිවිවොත් ඔය දුහුවිලි

නෙමෙයි රත්තරන් කියා අන්න එයාට මගේ පැගට
එක්කන් එන්න.’

‘එවිට මගේ ප්‍රශ්නය විසඳුයිද?’

‘ඔව් විසඳුනවා අනිවාර්යයෙන්ම. ඔයිට වැඩිය
රත්තරන් ලැබෙනවා ඔබට නැතිවුණාට වඩා
රත්තරන් මය මා කියන කුමයෙන් ලැබෙනවා.’

වෙන විසඳුමක් නැහැනේ. කාටද මේ ප්‍රශ්නය විසඳුන්න
පුළුවන්. මේ සිටුතුමා ආපහු ගියා. තියන ගැල් මක්කෝම
ගෙනැල්ලා අර දුහුවිලි පෙට්ටි වික පැවෙච්චා. පටවා නගරයට
ගෙනවින් ඉන්නවා. මිනිස්සු අහනවා,

‘මොනවාද මේ? මේ මනුස්සයට මොකද මේ වෙලා
තියෙන්නේ? මේ දුහුවිලි ගොඩක් ගෙනැල්ලා
නගරයේ තියන් ඉන්නේ? හරි වටිනවා වගේ.’

කුවුරුත් දන්නේ නැහැ සිදුවූ දේ. කොපමණ රත්තරන්
තියනවාද, ඒවා ගෙනැල්ලා පෙන්නන්නේ නැතිව මේ දුහුවිලි
ගොඩක් පෙට්ටිවල ගෙනත් තියෙන්නේ? කුවුරුත් කිවිවේ නැහැ
මේ රත්තරන් තියෙන්නේ කියා. මෙසේ හැන්දී වනතුරු හිටියා.
හැන්දීවේ කෙනෙකු ඇවිත් කිවිවා.

‘ඔබට ගොපමණ රත්තරන් තියනවද, මේ ගැල් පිරිලා රත්තරන්වලින්. එය ඇසුණු සැනකින්ම මේ සිටුවරයා, අර තැනැත්තාව බදාගෙන, ඉහලා, වැදලා පුදුම සන්තෝෂයට පත් වුණා.’

අභුවා, ‘මොකද ඔපමණ සන්තෝෂ වුණේ?’

‘නැ හැමෝම කිවිවා මෙතන දුහුවිලි කියා, ඔබට විතරයි මෙතන රත්තරන් පෙනුණේ.’

‘මේ රත්තරන්නේ. ඒ හින්දයි මා ඇත්ත කිවේ.’

‘එහෙනම් වහාම යමු අර තාපසතුමා හමුවෙන්න.’

කියා, දුහුවිලි ගොඩත් අරගෙන දිවිවා. තාමත් ඒවා දුහුවිලි තමයි රත්තරන් නෙමෙයි. ගිහිල්ලා තාපසතුමාට කිවිවා,

‘මෙන්න මෙතුමාට විතරයි පෙනුණේ මෙතන රත්තරන් තියන බව කියා. මගේ ප්‍රශ්නය විසඳලා දෙන්න.’

එවිට තාපසතුමා කිවා,

‘මෙතුමාට තමයි ඒ ප්‍රශ්නය විසඳුන්න පුළුවන්.
මතන රත්තරන් දැක්කා නම් කවුරුහරි ඉතින් එයාට
තමයි ඒ ප්‍රශ්නය විසඳුන්න පුළුවන්. එසේ දුහුවිලිවල
රත්තරන් දැකින විදිහ මෙතුමාගෙන් අහගන්න.
ඉගෙන ගන්න.’

‘එහෙම ඉගෙන ගත්තොත්, මට නැවතත් මගේ
රත්තරන් ලැබේයිද?’

‘මුව ලැබෙනවා. ඔයිට වැඩිය ලැබෙනවා.’

එවිට අර රත්තරන් කියු කෙනා ලැගට හිහිල්ලා ඉගෙන ගන්න
පටන් ගත්තා. එතුමා හාවනාව කියා දුන්නා. ලෝකේ අපිට
පේන්නේ අප දැකින විදිහට. අපට දුහුවිලි විදිහට දැකින්න ඕන
නම් දුහුවිලි විදිහට පේනවා. රත්තරන් විදිහට දැකිනවා නම්
රත්තරන් විදිහට පේනවා. රත්තරන් වූතන් බලන්න පුළුවන්
මහා වටිනා දෙයක් විදිහටත්, ඒ වගේම කිසිම වටිනාකමක්
නැති දෙයක් විදිහටත් දුහුවිලි දිහාත් බලන්න පුළුවන්, වටිනා
විදිහටත්, වටින්නේ නැති විදිහටත්, එතකොට මේ ලෝකය
කියන්නේ අප බලන විදිහට අපට පේන දෙයක්. මේ පාඩම
රික රික ඉගෙන ගත්තා, ඉගෙන ගත්තේ නිවන් දැකින්න,
විමුක්තිය ලබන්න නෙමෙයි. අර දුහුවිලි වික ආපහු රත්තරන්

කර ගන්න. හැඳුයි මේ ශික්ෂණයේ, මේ හාවනාවේ ප්‍රතිඵලයක් විදිහට මූල ලෝකය දිහාම මේ සිටුවරයාට බලන්න පුළුවන් වුණා. අවශ්‍ය නම් රත්තරන් විදිහට, රත්තරන් ලෝකයක් විදිහට බලන්න පුළුවන්. මූල ලෝකය දිහා බැලුවෙක් ජේනවා මහා රත්තරන් ලෝකයක් සේ. ඒ වගේම කිසීම වටිනාකමක් නැති හිස් දුහුවිලි විදිහට ලෝකය දිහා ඔහා නම් එහෙමත් බලන්න පුළුවන්. දුහුවිල්ලක්, මේ හැම දෙයකම දුහුවිල්ලක්. ඒ වගේම හැම දුහුවිල්ලක්ම මහා රත්තරන් අයයක් තියෙනවා. ඒ වගේම කිසීම රත්තරන් හාණේධියක දුහුවිල්ලක තරම් වත් අයයක් නැහැ. ඒ දෙවිදිහට බලන්න පුළුවන්. මේ දෙපැත්තටම බලන්න පුළුවන් හැකියාව ලැබුණා. ලැබුණාට පස්සේ අර දුහුවිලි ගැන තිබුණ අකමැත්තයි, අර රත්තරන් ගැන තිබුණ කැදරකමයි, ගිප්පකමයි දෙකම නැති වෙලා මෙතුමා ඒ සියල්ලෙන්ම නිදහස් කෙනෙකු බවට පත් වුණා. එතකොට හාවනාව අපව පියවරෙන් පියවර එක්කන් යන්නේ ඒ හොතික ලෝකයෙන්, ආධ්‍යාත්මික ලෝකය නිදහස් වන තැනට. ඒ ගමන සඳහායි හාවනාව අවශ්‍ය වන්නේ.

හොඳයි, හැම දෙනාටම තෙරුවන් සරණයි!